Jednome majka drugom mačeha. Tako bi mogla glasiti stav kolaicijskog partnera u svezi zadržavanja porezne stope poreza na dodanu vrijednost u turizmu. Zadržavanje preferencijalne porezne stope u turizmu znači da Vlada nije Vlada svih građana Lijepe naše, već je to Vlada samo nekih. To je vrlo gruba ocijena. Međutim, umjesto moga mišljenja daleko je važnije mišljenje građana koji rade u drvnoj, prehtrambenoj, tekstilnoj, kožarskoj, itd. industriji. Građanima iz tih područja valja objasniti koje i kakvo im blagostanje donosi standardna stopa PDV-a od 25% u kojima rade, te zašto će im sutra biti bolje ukoliko se turizmu zadrži porezna stopa PDV-a od 13%. Moje pitanje glasi: zašto olako privatiziramo Â nacionalnu turističku rentu?

Zagovornici snižene stope PDV-a u turizmu svoje stavove obrazlažu velikim postignućima u dinamiziranju gospodarske aktivnosti, velikim investicijama, produljenjem turističke sezone, i tako dalje i tako dalje.

Pogledajmo najprije cijene u Lijepoj našoj i u drugim nama konkurentnim turističkim zemljama. One su manje u odnosu na zemlje koje su nam najznačajniji konkurenti. Nadalje, kakva je bila sudbina cijena kad se je stopa PDV-a u turizmu smanjila. Cijene su ostale iste? Ne, cijene su se povećale za cca 6%. Dakle, nije rast turzima temeljen na smanjenju cijena i cijenovnom dinamiziranju potražnjeÂ u odnosu na našu konkurenciju. Nama se je dinamiziranje gospodarske aktivnosti u turizmu – dogodio. Da upravo tako – dogodio, u istoj mijeri kao što nam se događa ovgodišnji rast gospodarske aktivnosti za koju nismo ni krivi ni dužni.Â Turbulencije na Mediteranu smanjile su kapacitete ponude i broj destinacija, pa su turisti koji su odlučili ljetovati na Mediteranu odabrali Lijepu našu u većem broju nego što bi to učinili da turbulencija nema i točka. Ako baš hoćete, iskreno moram Vam reći gospodo političari, koji ste skuhali ovu poparu, rezultati nisu ni izdaleka tako dobri kakvi su trebali i mogli biti. Nemojte zaboraviti da veći dio Sjeverne Afrike i značajni dio Bliskog Istoka ne samo da nisu poželjna destinacija, već su smanjili atratktivnost ponude, naročito, Turske, i, nešto manje, Grčke a što mi nismo ni iz bliza iskoristili. Kad se smire uzavrele strasti tada će Lijepa naša imati grdnih problema zadržati razinu turističke gospodarske aktivnosti. Turizam je vrlo senzibilna grana. Kao što sam nebrojno puta naglašavao dovoljno je da pukne jedna petarda pa da se turistička aktivnost „zavije u crno“. Jasno, ni ja ni bilo tko normalan ne želi da se to dogodi. Međutim, terorizam stanuje u naše susjedstvu. Tko može biti siguran i isključiti taj razik. Odgovor je jasan – nitko razuman.

Zaključno rečeno - želim jasno kazati da sam turističkoj djelatnosti davao i dajem punu podršku. U mnogim konzultantskim aktivnostima pitanjima problema turizma i u turizmu sam poklonio puno pažnje. To ću činiti i u budućnosti. Međutim, nije dobro, niti za sam turizam, da se tako snažno preferira turizam u odnosu na druge grane. Primjedbe kako je visoka presija u turizmu

stoji. To ne dvojim niti sam to ikad činio. Međutim, točnije je rečeno da je porezna općenito neprihvatljiva o čemu sam također javno govorio i pisao. Upravo je u tome „kvaka 22“ da je tako nesnosno visoka porezna presija u cijelom gospodarstvu (vidi Studiju HDK). Preferiranje jedne djelatnosti povećava poreznu presiju u ostalim granama. Upravo nam se to događa. Ministar Marić je najvio povećanje trošarina na automobile i cigarete. Bit će još toga.

Drugim riječima, može se reći kako je zadržavanjem postojeće porezne presije putem PDV-a „probušilo“ Prijedlog porezne reforme, pa Ministar Marić traži „krpe“ kojima će zakrpati nastalu rupu. U tim i takvim uvjetima obično degenerira sustav pa se može očekivati da će Porezna reforma biti više priča, a manje sadržaj. To nije dobro, jer Hrvatska mora smanjivati poreznu presiju kako bi dinamizirala gospodarstvo. Hrvatska mora smanjiti prava proračunskih korisnika što će rezultirati još većom glasnošću interesnih grupa. Hrvatska mora restrukturirati državu što nakon svega viđenog – neće učiniti. Colbert, ministar financija Luja XIV., je opisao umješnost oporezivanja kao čerupanje guske sa što manje gakanja. Kod nas, iako se često ponašamo kao „guske u magli“, kada je riječ o oporezivanju glasnosti nikada ne nedostaje. Do sada smo imali slučaj preferiranja fiskalne funkcije poreza što sam komentirao kako je svaki građanin stručnjak ako je u stanju izmisliti neki porezni oblik. U tom sam smislu predložio oporezivanje potrošnje zraka. Sada kada smo dobili Ministra kojem je sasvim jasno da potojeću poreznu presiju, u funkciji vremena, valja smanjiti njegove prijedloge „bušimo“ prije nego što su postali predmetom ozbiljne javne rasprave. Gospodo političari mora vam biti jasno da snosite odgovornost za svoje odluke. Možda ne danas ali ova i ovakva politika nikad ne ide u zastaru.

Na Skupu u Opatiji sam se založio i javno sam predložio ministru Mariću da zadrži Komisiju tijekom cijelog svog mandata kako bi Komisja pratila proces implementacije i predlagala potrebna peglanja koje obično praksa zahtjeva. Sada kad smo u položaju da moramo krpati Prijedlog porezne reforme nisam siguran da bih zadržao Komisiju koja je dala sve od sebe da u uvjetima velilkih ograničenja učini iskorak. Još više nisam siguran gospodine Mariću da ne bih na Vašem mjestu dao ostavku. Korekcija Prijedlog porezne reforme nije poboljšanje Prijedloga to je poništavanje Prijedloga porezne reforme i - ostajemo u poreznoj džungli. Dobro je imati u vidu da je politika ostvarenje mogućeg, međutim, kada je dijagnoza ozbiljna tada moramo biti radikalni. Drugim riječima, gospodine Mariću Vaš pokušaj promjena, za koje sam rekao da su trebale biti radikalnije, je u vladajućoj koaliciji „naletio na zid“ već na prvom koraku. Što će sutra biti kada iznesete svojim koalicijskim partnerima Prijedlog proračuna. Nekako mi se čini da smo ušli u krivu ulicu, u krivom pravcu ulicu, s krivim vozačima. Daj Bože da se varam.